

ОЛЕКСАНДР ГРИГОРОВИЧ АСТАФ'ЄВ

29 жовтня 2020 р. перестало битися серце Олександра Григоровича Астаф'єва, професора кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктора філології, члена Національної спілки письменників України, Міжнародної асоціації українців, Вашингтонського відділення Міжнародного Пен-клубу, НТШ, лауреата літературних премій імені Бориса Грінченка (1995), Михайла Коцюбинського (2001), Всеукраїнської літературної премії імені братів Богдана та Левка Лепких (2009), Міжнародної премії в галузі художнього перекладу імені Остапа Грицяя (2010), імені Якова Гальчевського (2020), імені Вільгельма Магера (2020).

Олександр Астаф'єв народився 10 серпня 1952 р. на мисі Лазарева Хабаровського краю в сім'ї репресованих. У 1953 р. разом із матір'ю переїхав у с. Вовківці Борщівського району на Тернопільщині. 1980 р. закінчив Український поліграфічний інститут (нині Українська академія друкарства) у Львові, працював кореспондентом тернопільської молодіжної газети «Ровесник», у видавництві «Каменярь» та ін.

Навчався в аспірантурі та докторантурі Інституту літератури імені Т. Шевченка НАН України, де захистив кандидатську (1990) та докторську (1999) дисертації. Упродовж 1986—2001 рр. працював у Ніжинському державному педагогічному інституті імені Миколи Гоголя, де пройшов шлях від асистента до професора кафедри української літератури. Понад два останні десятиліття працював у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Останні п'ять років — доктор габілітований, професор філологічних кафедр Вищої лінгвістичної школи в Ченстохові та Вищої школи управління охороною праці у м. Катовіце (Польща). Читав окремі курси лекцій у Варшавському та Краківському університетах (Польща), Сорбонні й Паризькому інституті східних мов та цивілізацій (Франція), Грайсвальдському й Люнебурзькому (Німеччина), Будапештському (Угорщина) університетах.

О. Астаф'єв був упорядником і редактором низки наукових, художніх та перекладних видань, автором поетичних збірок, переклав твори багатьох поетів світу. Йому належить чимало літературознавчих книжок, найважливіші з яких «Стилізація» (1998), «Лірика української еміграції: еволюція стильових систем» (1998), «Образ і знак» (2000), «Тема голодомору в українській літературі: спроба екзистенційного аналізу» [Das Thema des Hungertodes in der ukrainischen Literatur (Ein literaturhistorischer Überblick). Greifswald, 2004], «Поетичні системи українського зарубіжжя» (2000, 2005), «Празька поетична школа» (2004, 2010), «Поети "Нью-Йоркської групи"» (2005, 2010), «Паризькі лекції» [Les conferences de Paris. Paris, 2006], «Ніжинська еміграція» (2006, у співавт.), «Теорія і практика українського перекладу» (2007, у співавт.), «Компаративний аналіз художнього перекладу» (2008, у співавт.), «Орнаменти слова» (2011); «Ренесансна література українсько-польського пограниччя» (2012), «Творчість М. К. Сарбевського і її рецепція в давніх українських поетиках XVII—XVIII століття» [Twórczość M.K.Sarbiewskiego i jej recepcja w dawnych ukraińskich poetykach XVII—XVIII w. Kraków, 2014], «Польські джерела творчості Петра Гулака-Артемівського» (2015), «Юрій Липа — читач і критик польської літератури» (2016), «Діалог літератур» (2018).

Твори письменника увійшли до вітчизняних і зарубіжних антологій, перекладені англійською, німецькою, французькою, болгарською, польською, російською, білоруською, грузинською та іншими мовами. В останній рік життя вийшли його підсумкові книжки: «Вибрані поезії» за 1968—2019 рр. (2020), вибрані переклади «Біла чужого багаття» (2020), вибрана есеїстика «Розмова з бігуном на довгу дистанцію» (2020), дослідження «Тарас Шевченко і польська література: впливи, контексти, адаптації» (2020), «Українсько-польські літературні діалоги» (2020), «Польська та українська літератури доби Ренесансу і бароко» (2020, у співавт.). О. Астаф'єв був удостоєний багатьох державних і професійних нагород. Співробітники Інституту філології та редакція «СіЧі» глибоко сумують з приводу смерті О. Астаф'єва й висловлюють співчуття рідним і близьким покійного.

